

rAntGroen

PB-PP
BELGIE(N) - BELGIQUE
EDEGEM 1
8/5124

P106235 - Driemaandelijks tijdschrift van Natuurpunt Zuidrand Antwerpen - april - mei - juni 2022 - jaargang 21 nr. 82

natuurpunt
Zuidrand Antwerpen

www.zuidrand.be

AFZENDER en VU:
Erlend Hansen
Verbindingsstraat 42
2650 Edegem
Afgiftekantoor Edegem 1

Bestuursleden en coördinatoren

Hugo Waeterschoot, voorzitter
en coörd. Beleidswerkgroep
03/455 22 12 - 0477/33 23 30
hugo.waeterschoot@scarlet.be
Erlend Hansen, secretaris
0472/78 20 58- erlend.hansen@skynet.be
Sofie Calcoen, penningmeester
sofie.calcoen1@gmail.com
Rolph De Ceulaer, coördinatie beheer
rdeceulaer@hotmail.com
Maurice De Neve, beheer Fort 7
maurice.deneve1@gmail.com
Rudi Leemans, beheer Groen Neerland
03/828 43 16-rudolf.leemans@telenet.be
Niels Schild, coördinator communicatie
natuurpunt.zuidrand@gmail.com
Lucy de Nave, bestuurslid
03/237 99 52-Lucy.denave@gmail.com
Nicole Boussemaere, bestuurslid
013/30 85 47
nicole.boussemaere@gmail.com
Maggy Troffaes, bestuurslid
03/827 83 60-maggy.troffaes@skynet.be
Floris Van Volssem, bestuurslid
03/455 23 05 -mariannejmm@gmail.com
Els Wynants, bestuurslid
0497/42 74 29-wynantsels@gmail.com
Stany Marichal, bestuurslid
0478/56 45 84
stanislas.marichal@telenet.be
David Wouters, bestuurslid
0476/414174
monument.Fort 7@zuidrand.be

Contactinformatie

Fort 7:
Natuur: contact.Fort 7@zuidrand.be
Monument: Philippe Vanhove
03/825 02 43-philippevanhove01@gmail.com
Groen Neerland: Groen.Neerland@zuidrand.be
Rudi Leemans - 03/828 43 16
Uilenbos: Uilenbos@zuidrand.be
Edegemse beekvallei:
Edegemse.beekvallei@zuidrand.be
ARDEA: ardea@hobokensepolder.be

Redactie rAntGroen

rAntGroenverantwoordelijke:
Guido Van Boeckel
03/455 01 27-redactie@zuidrand.be
Verdeling: Sofie Calcoen
contactgegevens: zie bestuursleden
Verslagen te zenden naar:
Tuur Wuyls
03/449 99 11-arthurwuyts@telenet.be
Zuidrand.waarnemingen.be:
Veerle De Saedeleer,
vee_saddler@yahoo.co.uk

Eén vlucht kraanvogels maakt de lente niet maar laat ons wel uitkijken naar (veel) meer !

Terug stevig opbouwen in 2022

Vandaag zagen we op één van onze eerste excursies na "C" een groep kraanvogels (foto: Kevin Feytons) overvliegen... eigenlijk meer dan één groep. Samen met Wim Roelant begeleidde ik een gezamenlijke excursie van Ardea en onze afdeling, naar de Hoge Venen op zoek naar pleisterende wintervogels. Ondanks de nog winterse omstandigheden liep het storm voor deze tocht ! En niet alleen voor deze excursie. Ook voor tochten dichterbij; op Fort 7, het Uilenbos of het Noordelijk eiland te Wintam, konden we rekenen op vele deelnemers. Iedereen wil duidelijk terug naar buiten om met volle teugen te genieten van de eerste lentezon en de pandemie uitwuiwen. Het lijkt wel een wedergeboorte na "C" die duidelijk emoties losweekt. **Natuur als moreel basisgoed** staat sinds "C" duidelijk op de kaart en niemand die dat nog kan ontkennen. Daarom vonden we het ook nodig om onze Lokale Algemene Vergadering, een avond waarop we de verwezenlijkingen van 2021 en de planning voor 2022 op een rijtje zetten, absoluut "in vivo" te laten doorgaan in plaats van "in silico" (een gepaster woord voor "webinar" niet) al moesten we daarom het programma met 3 weken uitstellen. Het menselijke contact, de lach, een echte stem, de emoties, ... zijn "o" zo belangrijk voor de mentale gezondheid van mensen en een vereniging als de onze. Op het moment dat ik dit artikel schreef stond onze fysieke LAV nog in de stijgers. Deze stond gepland voor 12 maart in zaaltje de Ark gelegen in een mooi parkje met heel wat (kleine) natuurwaarden. Bij het schrijven van deze intro keek ik er letterlijk op uit. Bovendien hield Bosuil me vanmorgen wat wakker, een Roodborst ging voluit, een Bonte specht had een heerlijk resonerende tak gevonden voor zijn geroffel en een Zanglijster is al weken van de partij. Een betere start van de dag kan je je toch moeilijk inbeelden, niet?

Terug stevig opbouwen was het moto voor de LAV van 2022. Alhoewel een heel aantal activiteiten goed zijn blijven draaien zoals de natuurinventarisaties en het natuurbeheer in onze reservaten (die namen zelfs toe in deze moeilijke periode), dienen een aantal andere pijlers terug heropgebouwd; zij het dat de soliede fundamenten er vast en zeker nog staan. Beleid, Educatie en Natuurbeleving zijn daarbij de belangrijkste aandachtspunten. Op de LAV stelden we in dit kader daarom de volgende aandachtspunten voor 2022 voor :

- **Beheer:** consolideren en inrichten

o Afwerking beheerplannen voor Edegemse beek en Fort 7 (Uilenbos is ingediend) en organiseren van info- en participatie momenten voor de leden en de bevolking waarbij we toelichten waarom we welke natuurbeheersmaatregelen gaan uitvoeren in de komende jaren

o Inrichting Edegemse beekvallei met een knuppelpad en amfibieënpoel op het edegemse deel ervan

o We beheren ook het grootste erfgoedgebouw van Natuurpunt in Vlaanderen: Fort 7. Aandacht voor de instandhouding staat voor 2022 op het aandachtslijstje.

- **Educatie:** een vliegende start nemen

o Inrichten in het najaar van een cursus natuurverkenner (basis cursus voorafgaand aan cursus natuurgids) samen met een buurafdeling

o We plannen een cursus vogelgeluiden voor beginners, om vele nieuw geïnteresseerden kansen te bieden om onze huis, tuin en parkvogels beter te leren kennen

o Een nog te bepalen meer gespecialiseerde cursus en natuurlijk... een paddenstoelencursus... onze voltrefter uit het verleden

- **Natuurbeleving:** terug op volle toeren

o De vraag is groot dus zorgen we terug voor een afwisselende kalender van activiteiten; voor elk wat wils.

o De opendeur op Fort 7 in het laatste weekend van augustus, een Boshoeckdag midden oktober en de behaagactie einde november zijn grote activiteiten die we dit jaar plannen om ook niet leden kennis te laten maken met natuur en de noodzaak voor meer groen en behoud van de open ruimte

Lidmaatschap Natuurpunt: 30 euro per jaar te storten op rekening van Natuurpunt vzw (BE17 2300 0442 3321 BIC:GEBABEBB) met vermelding: lidmaatschap, Afd. Zuidrand Antwerpen, naam en adres. Als lid van Natuurpunt Zuidrand Antwerpen ontvangt u het algemeen verenigingsmagazine Natuurblad en ons afdelings tijdschrift rAntGroen.

Adreswijziging: elke adreswijziging moet rechtstreeks gemeld worden aan Natuurpunt vzw, Coxiestraat 11 - 2800 Mechelen (<https://www.natuurpunt.be/pagina/adreswijziging-doorgeven>)

Abonnement op rAntGroen: voor leden van andere afdelingen door storting van 10 euro op onze rekening BE02 9799 7675 4740 BIC: ARSPBE22 met vermelding van: uw lidnummer, naam en adres.

Indien u rAntGroen enkel elektronisch wenst te ontvangen kan u dit melden bij Sofie - sofie.calcoen1@gmail.com

Omslagfoto: Kalkgraslanddikkopje

Foto's p.2: foto's: Paul Vermuyten
boven: Ross' meeuw - onder: Smienten

Alle betalingen voor onze afdeling dienen te gebeuren op volgende rekening:

BE02 9799 7675 4740 BIC: ARSPBE22 van Natuurpunt Zuidrand Antwerpen.

Op uw betalingen steeds reden van betaling, uw naam en e-mail adres of telefoonnummer vermelden a.u.b.

Fiscaal aftrekbare giften (min. 40 euro) dienen rechtstreeks gestort te worden op rekening **BE56 2930 2120 7588 BIC: GEBABEBB** van Natuurpunt vzw, Coxiestraat 11, 2800 Mechelen met vermelding "Afdelingsfonds 3722, Zuidrand Antwerpen".

Verzekering: ieder lid is verzekerd inzake burgerlijke aansprakelijkheid bij deelname aan de Natuurpunctactiviteiten. Niet-leden gaan mee op eigen verantwoordelijkheid.

Inschrijving voor de autobustochten: de prijs is afhankelijk van de afstand. Zie hiervoor de bepalingen bij de desbetreffende aankondiging.

De eerst ingeschrevenen hebben voorrang indien de deelnemingsprijs betaald werd. Wie na storting niet mee kan, moet zo vlug mogelijk de leiding verwittigen zodat mensen die op de wachtlijst staan, kunnen meegaan.

Indien er onvoldoende inschrijvingen zijn, gaat de tocht door met eigen wagens.

Annulatie bij autobustochten: leden die door ernstige redenen niet kunnen deelnemen en uiterlijk 2 dagen vooraf de leiding verwittigen, hebben recht op een tegoedbon voor een volgende bustocht.

Annulatie bij weekends en reizen: om tijdig vervanging te vinden vragen we u om afzegging zo spoedig mogelijk te melden. Teneinde de kosten te recupereren vragen we steeds 10 % van de totale prijs bij afzegging. Bij afzegging binnen de maand voor de reis dient er minimum 25 % van de totale prijs te worden betaald of de reeds gemaakte kosten indien deze hoger liggen dan 25 %.

- **Beleid:** klimaat gericht !

o Edegem en Hove ondertekenden samen met vele andere gemeentes in Europa, het burgemeestersconvenant voor klimaatbeheersing. Hierbij verbinden deze gemeentes zich tot het gepland en snel invoeren van een lokaal klimaatplan. 2022 is een sleuteljaar in het uitwerken van deze plannen waarop wij als Natuurpunt, lokaal, willen wegen.

o Maar 2022 is ook het "uitgestelde" jaar van de biodiversiteit. Klimaat en aandacht voor het behoud en uitbreiding van biodiversiteit kunnen hand in hand gaan. Deze insteek zullen we proberen in te bouwen dit jaar in de gemeentelijke klimaat- en natuurplanning.

- **Studie:** blijven inzetten

o Natuurinventarisaties blijven een hoeksteen voor een gepast natuurbeheer en -beleid. Deze activiteit draait al goed zeker wat planten- en vogelinventarisaties betreft maar willen we verder uitbreiden naar andere domeinen (amfibieën en reptielen, ...).

o Het sterk promoten van "Obsidentify" bij de algemene bevolking is een speerpunt om meer aandacht voor biodiversiteit te bereiken

- **Afdelingsmanagement:** verder ondersteunen

o Het bestuur heeft ook best een moeilijke tijd gehad tijdens de "C" periode. We streven er daarom naar om het bestuur verder te ondersteunen en aan te vullen met jong bloed.

Een hele boterham dus voor 2022 die, hopen we, op 12 maart goedgekeurd of aangevuld werd. Kijk maar naar onze website (zuidrand.be) daar kan je ondertussen het resultaat bekijken van de LAV. Zeker doen !

Hugo Waeterschoot

Zaterdag
2. 4 - 14u.

Fort 7, Wilrijk
Erfgoedwandeling

Afspraak: Legerstraat 40

Einde: 16.30u.

Inschrijven verplicht

Fort 7 is het meest volledig bewaarde van de nog resterende forten van de 19de-eeuwse verdedigingsgordel van Antwerpen. Het is zowel beschermd bouwkundig erfgoed als een natuurreservaat van meer dan 30 hectare in beheer van Natuurpunt. De combinatie van imposante bouwwerken, 160 jaar fascinerende geschiedenis, en prachtige natuur maken van elk bezoek aan het fort een bijzondere ervaring.

Vanaf april is de winterslaap van de vleermuizen voorbij, en bezoeken we tijdens de erfgoedwandelingen plaatsen die we in de winter om die reden vermijden. Ongeveer de helft van het parcours is daardoor anders. We komen onder meer in een van de caponnières, overdekte artillerie-opstellingen om de vijand te beletten de gracht over te steken. Vanuit de gang naar de kanonkamers gaan we naar boven op de wal langs een betonnen geschutstoren die tijdens de modernisering kort vóór de Eerste Wereldoorlog werd bijgebouwd voor een modern snelvuurkanon onder pantserkoepel. Vaste items op de wandelingen zijn de binnenplaats en de eerste verdieping van het imposante reduit.

Deelname: om in te schrijven, of met elke vraag om info over het bezoek, ga naar Fort7.anhaga.be/wandeling of stuur een e mail naar monument.Fort7@zuidrand.be met vermelding van aantal bezoekers en een mobiel nummer. We laten u dan snel weten of er plaats is, en anders welke alternatieven er zijn.

Afspraak: om 14 u. aan de ingang van Fort 7. Einde omstreeks 16.30 u. Huisdieren zijn niet toegelaten.

Mee te nemen: stevig schoeisel, aangepaste kledij en een zaklamp.

Gidsen: historische gidsenploeg

Leiding: David Wouters - 0476/41 41 74

Zondag
3. 4 - 10u.

Voorjaarswandeling Uilenbos

Afspraak:
ingang Lintsesteenweg, Hove

Einde: 12.30 u. ter plaatse

In deze periode is het Uilenbos op zijn mooist met de bloei van de voorjaarsflora, al hangt dit natuurlijk steeds een beetje af van de weersomstandigheden. In het drogere beuken/eikenbos valt nog weinig te ontwaren al steken daar de eerste varens hun kopje boven het zand en zorgt de witte Klaverzuring op sommige plaatsen voor enige kleur. Dit staat in schril contrast tot het hakhoutbos in de beekvallei, waar nu de voorjaarsflora volop bloeit. De gele kleur van het Speenkruid en de Sleutelbloem, de wit-rose tinten van de Bosanemonen en de paarse kleur van hondsdrif geven het bos een verfrissende "look", een streling voor het oog. En natuurlijk bestaat er steeds de kans dat we een ree spotten al zijn deze in dit seizoen een beetje schuwer. Kindvriendelijke wandeling.

Afspraak: om 10 u., toegang Uilenbos aan de Lintsesteenweg te Hove (ter hoogte van het waterzuiveringsstation).

Meebrengen: stevig schoeisel en een verrekijker indien de gelukkige bezitter.

Leiding: Hugo Waeterschoot - 0477/33 23 30 - hugo.waeterschoot@scarlet.be

Zondag
10. 4 - 14u.

Fort 7, Wilrijk
Voorjaarswandeling 2

Afspraak: Legerstraat 40

Einde: 16.30u.

Kon je er op 20 maart niet bij zijn dan hebben we goed nieuws want vandaag maken we onze tweede voorjaarswandeling op ons fort. We speuren naar alle voorjaarsbloeiërs en genieten van de reeds aanwezige vlinders en het gezang van de vogels die zich opmaken om een nieuwe kroost groot te brengen.

Na de wandeling kan je, indien de weersomstandigheden het toelaten, nog even nakaarten en een glaasje drinken op het terras van ons stamlokaal "de IJsvogel".

Inschrijving noodzakelijk via de website van Natuurpunt

Afspraak: 14.00 uur, aan de ingang van Fort 7 Legerstraat 40 (schuin tegenover nr. 75) te 2610 Wilrijk Antwerpen. Let op het spandoek van Natuurpunt aan de ingang. Einde van de wandeling voorzien rond 16.30 u.

Kledij: stevig schoeisel of bij regenweer laarzen, eventueel regenkledij

Mee te brengen: je verrekijker, fototoestel en loepje.

Leiding: Lucy de Nave - 03/237 99 52 - 0485/71 73 48 (GSM enkel op de dag zelf bereikbaar)
Nicole Boussemaere - 0494/71 59 32

Zaterdag
16. 4 - 7.45u.

Polders Kruibeke & Rupelmonde

Afspraak:
Boomseseenweg 333, Wilrijk

Einde: omstreeks 13u.

Inschrijven verplicht

Tijdens deze uitstap gaan we vogels waarnemen in het grootste overstromingsgebied van Vlaanderen. Het gebied van 600 hectare natuur is nog in volle ontwikkeling, maar heeft zich op korte tijd getransformeerd tot een topgebied voor vele vogelsoorten. Ook voor zoogdieren is het een rijk gebied: naast de talrijke reeën komt de Bever er voor en er werd zelfs al een paar keer Otter waargenomen. In het najaar deden we deze tocht al eens, maar nu zullen er veel andere soorten vogels te zien zijn. Wie weet nemen we misschien wel een andere weg. De zangvogels zullen zich zeker laten horen. We wandelen langs de Scheldedijk waar we een prachtig zicht hebben op de wetlands, de imposante Schelde en de brede slikplaten aan de in- en uitwateringsluizen.

We vertrekken om 7.45 u. vanaf de parking aan de Boomseseenweg 333, Wilrijk (ter hoogte van 't Spant) en rijden indien mogelijk kosten-delend (0,07 cent/km).

Afspraak: om 8.10 u. aan de veersteiger Callebeek. Parkeren kan in de Callebeekstraat of Scheldestraat te Hemiksem. Op de veerboot, die stipt vertrekt om 8.20 u., is het dragen van een mondkapje nog verplicht. Met de veerboot van 13 u. steken we terug de Schelde over en sluiten we af.

Te voorzien: stevige wandelschoenen, aangepaste kleding, verrekijker en/of telescoop, versnapering.

Leiding: Eddie Schild

Inschrijven bij Ardea: ardea@hobokensepolder.be met vermelding: excursie Rupelmonde, aantal personen, waar u zal aansluiten (Wilrijk of Hemiksem), graag ook gsm nummer.

Opgelet: het aantal deelnemers wordt beperkt.

Zaterdag
16. 4 - 15u.

Telling Blauwe reiger broedparen

Afspraak:
ingang Schoonselhof

Einde: omstreeks 17.30u.

Inschrijven verplicht

Vogelwerkgroep Ardea telt dit jaar al voor het 8e opeenvolgende jaar het aantal broedparen van haar boegbeeld Ardea cinerea, de Blauwe reiger dus, in het Engels bos van de stadsbegraafplaats Schoonselhof te Wilrijk. Ook dit jaar trekken we behoedzaam en voorzichtig één keertje de kolonie in om de evolutie op te volgen. In het verwilderde bos achter de kasteelvijver nestelen de reigers er vooral in de kruinen van Grove dennen. Vorig jaar stelden we, na een strenge vorstperiode in februari, een duidelijke terugval vast van het aantal broedkoppels, van 59 koppels (in 2020) naar 36. Voor sommige vis-en/of amfibieën etende soorten, als IJsvogel en Blauwe reiger, kunnen dichtgevroren waters voedseltekort en bijgevolg oversterfte veroorzaken. Wij zijn benieuwd hoe het de Blauwe reigers dit jaar zal vergaan; blijft de populatie op hetzelfde niveau of is er weer spraken van een toename ?

Opgelet: bij slecht weer wordt de telling verplaatst naar een latere datum. In dat geval worden de deelnemers ten laatste op zaterdagmorgen verwittigd

Praktisch: Start: 15.00 uur, einde ca 17.30 uur. Vermits we het aantal deelnemers ter voorkoming van mogelijke verstoring beperken, is aanmelding vooraf nodig. Wie wil deelnemen geeft dus vooraf een seintje met opgave van je telefoonnummer aan ardea@hobokensepolder.be.

De afspraakplaats is aan de oostelijke ingang van het Schoonselhof, op de hoek van de Leger- en de Koombloemstraat te Wilrijk.

Meebrengen: verrekijker, stevige stapschoenen, hoofdbescherming. Eventueel camera.

Coördinatie: Luc Van Schoor - 0494/33 63 09

Zondag
17. 4 - 14u.

Fort 7, Wilrijk
Erfgoedwandeling

Afspraak: Legerstraat 40

Einde: 16.30u.

Inschrijven verplicht

Zie aankondiging 2 april.

Afspraak: om 14 u. aan de ingang van Fort 7. Einde omstreeks 16.30 u. Huisdieren zijn niet toegelaten.

Mee te nemen: stevig schoeisel, aangepaste kledij en een zaklamp.

Gidsen: historische gidsenploeg

Leiding: David Wouters - 0476/41 41 74

Maandag
18. 4 - 13u.

Zoniënwoud, lentewandeling

Afspraak: Bist, Wilrijk

Einde: 16.30u. ter plaatse

Inschrijven verplicht

Met zijn 4421 ha is het Zoniënwoud het grootste beukenbos van Vlaanderen. Goed voor eindeloos wandelplezier. Van de laatste ijstijd tot op heden zorgde het Zoniënwoud voor brandhout, de bouw van huizen, schepen... Het was ook een schuilplaats voor legers. Sinds 2017 is het UNESCO wereld erfgoed. Erkend als "Natura 2000"gebied is het met zijn "Joseph Zwanepoel" bosreservaat een beschermd gebied voor fauna en flora. De meer dan 200 jaar oude majestueuze kathedraalbeuken zijn de blikvangers van dit uniek, bewaard en beschermd landschap. De huidige samenstelling van het woud vindt haar oorsprong in de Oostenrijkse tijd. In de strooilaag genieten lentebloeiers van het gefilterde zonlicht. En er is nog meer... Zowel de historiek als de verschillende beheervormen uit het verleden als het heden komen aan bod. Uw gids zal u een antwoord geven op de immer weerkerende vragen wie, wat, waar, wanneer, waarom en hoe. Inschrijven is verplicht.

Afspraak: we vertrekken met eigen wagens aan de Bist te Wilrijk om 13.00 u. (kostendelend vervoer) en eindigen rond 16.30 u. ter plaatse. Je kan rechtstreeks om 14.00 uur naar het gebied gaan. Ingangspoor Bosmuseum: Duboislaan 2, 1560 Hoeilaart

Mee te brengen: stevige stapschoenen, fototoestel, veldgidsen, loepje, verrekijker.

Gids: Marc Verhelst

Leiding: Lucy de Nave - 03/237 99 52 - 0485/71 73 48 (GSM enkel op de dag zelf bereikbaar)

Zondag
24. 4 - 8.30u.

Viersels Gebroekt

Afspraak:
Boomssteenweg 333, Wilrijk

Einde: 12.30u. ter plaatse

Inschrijven verplicht

In deze periode van het jaar ligt het Viersels gebroekt, een open landschap met beemden, ruigten, rietkragen en enkele meanderende beken in de Kleine Netevallei, ongeveer 20 km ten oosten van Antwerpen, er op z'n mooist bij. Hopelijk staan er, na de overstroming van het gebied in de voorbije maanden, nog enkele ondiepe plassen in de beemden. Naast late wintergasten zoals Pijlstaart trekken die dan migrerende steltlopers en lentebodes zoals Zomertaling aan. Trouwe broedvogels zoals Blauwborst en Sprinkhaanzanger zijn intussen teruggekeerd uit het zuiden en claimen de beste territoria. Met wat geluk vliegt er een Rode of Zwarte wouw over en wie weet duikt er weer een zeldzame dwaalgast op, zoals de Griel op 25 april vorig jaar.

Als de zon van de partij is kunnen we tijdens onze rondwandeling van ca. 6 km ook volop genieten van de ontluikende lenteflora en rondfladderende dagvlinders. Tussendoor praat de gids je bij over de recente evolutie van het natuurgebied en het soms moeilijke samenleven met de Bever, die zich hier een tiental jaren geleden vestigde.

Afspraak: vertrek met eigen wagens (kostendelend à 0,07 euro/km) onder het viaduct aan 't Spant, Boomssteenweg 333 te Wilrijk om 8.30 u. . Aansluiten kan ook tegen 9.00 u aan de kerk van Viersel (Beemdstraat), mits de gids hiervan te verwittigen. Einde ter plaatse rond 12.30 u.

Inschrijven: via mail naar ardea@hobokensepolder.be, liefst met vermelding van gsm-nummer; afhankelijk van de coronamaatregelen kan het aantal deelnemers beperkt worden.

Mee te brengen: waterdicht schoeisel, verrekijker, ev. telescoop

Gids: Rudy Van Cleuvenbergen - 03/ 464 05 57 ('s avonds) - rudy.vancleuvenbergen@skynet.be

Leiding: Eddie Schild - 0498 73 60 77 - eddie.schild@scarlet.be

Zaterdag
30. 4 - 14u.

Fort 7, Wilrijk
Erfgoedwandeling

Afspraak: Legerstraat 40

Einde: 16.30u.

Inschrijven verplicht

Zie aankondiging 2 april.

Afspraak: om 14 u. aan de ingang van Fort 7. Einde omstreeks 16.30 u. Huisdieren zijn niet toegelaten.

Mee te nemen: stevig schoeisel, aangepaste kledij en een zaklamp.

Gidsen: historische gidsenploeg

Leiding: David Wouters - 0476/41 41 74

Zondag
1. 5 - 8u.

**Bustocht - Ardennenwandeling
in de Lessevallei**

Afspraak: Bist, Wilrijk

Einde: 19.30u.

Inschrijven verplicht

De Lesse heeft door de tijd heen zich een weg gebaad doorheen de smalle kalkstreek die de Condroz van de Ardennen scheidt. Het is precies dit raakvlak van geologische lagen dat deze streek biologisch zo interessant maakt. Er komen heel wat speciale planten voor zoals de Bolletjeskers, de Gele anemoon en de Wilde judaspenning, de laatste zelfs erg uitbundig en de Zoete kers zorgt voor witte plekken in het bos. Rond deze periode staan de meeste van deze (late) voorjaarsplanten in bloei, denk maar aan velden Dalsloek (foto)... en misschien ook al wel de eerste Mannetjesorchissen. De vele stenen in de Lesse zijn ook een uitgelezen uitkijkplek voor de Grote gele kwik of de Waterspreeuw (foto). Kortom een prima periode voor een stevige (12 km), maar niet moeilijke, wandeling doorheen een erg pittoresk en mooi landschap. Mijn inziens één van de mooiste wandelingen die je in deze periode van het jaar in de Ardennen kan doen. Na de wandeling rijden we terug met de trein al duurt dat maar enige minuten.

Meebrengen: stevig schoeisel, verrekijker, picknick en drinken want we eten buiten in de vrije natuur.

Vertrek: de bus vertrekt op de Bist te Wilrijk om 8 u. stipt. Bij normaal verkeer zijn we terug rond 19.30 u. Inschrijven door vòòr 25 april 20 €/persoon (of max 60 €/gezin) te storten op rekeningnr. BE17 2300 0442 3321 van Natuurpunt Zuidrand, met vermelding van: Lesse, je naam, aantal deelnemers en GSM nummer

Gids: Hugo Waeterschoot - hugo.waeterschoot@scarlet.be - 0477/33 23 30

Zondag
8. 5 - 8u.

Lovenhoek

**Afspraak:
Boomssteenweg 333**

Einde: omstreeks 12.30u.

Inschrijven verplicht

Lovenhoek is een natuurgebied van meer dan 145 hectare met een verrassend aanbod van veel verschillende leefgebieden voor planten en dieren. Tijdens deze prachtige voorjaarswandeling nemen we jullie mee door de vallei van de Molenbeek, die hier nog sterk kronkelt. In de vochtige, halfopen vallei wisselen moerasvegetaties en verspreide bomen en struiken elkaar af. De talrijke voorjaarsbloeiers geven kleur aan de statige oude loofbossen: Sleutelbloemen, Bosanemonen en Bosviooltjes. Ook heel wat vogels voelen zich hier thuis, zoals Buizerd, Sperwer, zelfs de Oehoe is hier meerdere malen gezien. De Zwarte, Groene, Kleine, Middelste en Grote bonte specht zijn hier allen aanwezig. Tijdens de schemering is de mysterieuze Houtsnip regelmatig waar te nemen. Sprinkhaanzanger, Blauwborst en IJsvogel broeden in het gebied. In de vochtige broekbossen en de depressies met veel kwelwater bloeit onder meer Watervio-lier. Overal in het gebied voelen Reeën zich thuis. Ook de Bever laat hier en daar zijn sporen na. Wil je graag deelnemen, stip dan 8 mei aan in je agenda.

Inschrijven: via ardea@hobokensepolder.be met vermelding van Lovenhoek, uw naam, aantal personen, gsmnummer en emailadres.

Afspraak: Om 8 u. aan het Spant, Boomssteenweg 333, Wilrijk of om 8.30 u aan de kerk van Pulderbos. Kostendelend rijden (0.07 euro/km). Daarna begeven we ons met de wagens richting Lovenhoek waar we de wagens achterlaten. Einde van de wandeling voorzien om 12.30 u.

Meebrengen: Verrekijker, telescoop, vogelgids, fototoestel, schoeisel: zowel wandelschoenen als laarzen voorzien (ter plekke wordt beslist wat het meest aangewezen zal zijn)

Kosten: Kosten delend rijden (0.07 euro/km)

Gids/leiding: Erik Raes – 0472/80 71 13 (na kantooruren) / Luc Van Schoor – 0494/33 63 09

Honden zijn niet toegelaten op onze excursies

Zondag
8. 5 - 14u.

Niels Broek

Afspraak: Broeklei, Niel

Einde: 16.30u.

In Niel, bij Boom, ligt, verscholen in een arm van de Rupel, een wondermooi, natuurgebied. Wat eens een verwaarloosd hoekje was, met koterijen en sluikestorten, is een tiental jaren geleden omgevormd tot een klein paradijsje. Rietvelden werden hersteld, rootputten vrij gemaakt; onlangs werd zelfs flink wat nieuw struikgewas aangeplant. Naast weiden met grazende ganzen, en andere met bijzondere runderen, vind je er een broekbos met een vlonderpad. Reeën struinen er 's avonds door het gebied en wie weet komt er binnenkort een Bever of Otter op bezoek. Ze zijn in de buurt allebei al gespot!

Welkom in het Niels Broek!

Meebrengen: laarzen of schoenen die tegen wat modder kunnen, eventueel verrekijker/loep, een smartphone kan van pas komen...

Afspraak: Naast het Woonzorgcentrum "Maria Boodschap" aan de Broeklei in Niel.

Parkeren is mogelijk aan het gemeentehuis in de Ridder Berthoutlaan of in de omliggende straten.

Leiding/gids: Chris De Ranter - 0498/30 05 24 - chris.deranter@gmail.com

Zondag
15. 5 - 8u.

Broek De Naeyer

Afspraak:
Boomsessteenweg 333

Einde: omstreeks 12u.

Inschrijven verplicht

Broek De Naeyer is een Provinciaal natuurgebied van 66 ha, omgeven door de Rupel en een oude kanaal-arm van het Zeekanaal Antwerpen-Brussel, waar unieke flora én vooral fauna terug te vinden is. Zowel waterpartijen als bosgebied maakt dat er veel biodiversiteit is. Het betreft een gebied met veel vijvers, die vijvers ontstonden door in de 18de eeuw aan turfonginning te doen. In de 19de en 20ste eeuw legde papierfabriek De NAEYER bezinkingsbekkens aan en loosde via de fabrieksloop afvalwater in de Rupel. Het was ook een voormalige stortplaats voor industrieel afval. In het slib van de vijvers zitten nog zware metalen waardoor de vis niet eetbaar is.

Deze industriële site vormt nu een waar paradijs voor watervogels. Zo is er namelijk een broedkolonie van Aalscholvers, één van de grootste kolonies in Vlaanderen met meer dan 100 nesten. Op de site zijn er 2 vogelkijkhutten waar je de talrijke vogels kan bekijken. Tijdens de trekperiode kan je ook de Grote zilvereigers spotten. Nachtegaal, Blauwborst, Rietzanger zijn er trouwe gast.

Wie er een dag van wil maken kan bv. steeds nadien nog naar het provinciaal domein De Schorre.

Inschrijven: via ardea@hobokensepolder.be (met vermelding van Broek De Naeyer, uw naam, aantal personen, gsmnummer en emailadres)

Afspraak: vertrek met eigen wagens om 8 u. (kosten delend vervoer 0.07 euro/km) onder het viaduct van de Boomsessteenweg 333, Wilrijk (ter hoogte van het 't Spant) Of na verwittigen aan de Heindonkstraat 33 2830 Willebroek (zijstraat Oostvaardijk)

Meebrengen: laarzen aangeraden of waterdicht schoeisel, aangepaste kledij, verrekijker, telescoop.

Gids/leiding: Eddie Schild 0498/73 60 77 of wvg.ardea@gmail.com (enkel voor meer info).

Honden zijn niet toegelaten op onze excursies

Zondag
15. 5 - 14u.

Fort 7, Wilrijk
Erfgoedwandeling

Afspraak: Legerstraat 40

Einde: 16.30u.

Inschrijven verplicht

Zie aankondiging 2 april.

Afspraak: om 14 u. aan de ingang van Fort 7. Einde omstreeks 16.30u. Huisdieren zijn niet toegelaten.

Mee te nemen: stevig schoeisel, aangepaste kledij en een zaklamp.

Gidsen: historische gidsenploeg

Leiding: David Wouters - 0476/41 41 74

Zaterdag
28. 5 - 8u.

Orchideeëntuin Gerendal
+ wandeling Sint-Pietersberg

Afspraak: Bist, Wilrijk

Einde: 20.30u.

Chauffeurs aanmelden

In de voormiddag bezoeken we de schitterende Orchideeëntuin van Schin op Geul in Zuid Limburg, iets voorbij Valkenburg. Deze echt wel opmerkelijke tuin van het Nederlandse Staatsbosbeheer laat in een natuurlijke omgeving de in deze streek voorkomende orchideeën zien. De tuin ligt midden in het wondermooie Gerendal. Dit natuurgebied wordt gekenmerkt door de vele hellingbossen, hoogstamboomgaarden, hooi- en weilanden, poelen en heggen, die samen met de hier grazende kudde Mergellandschapen al eeuwenlang voor de mens van betekenis zijn. Landschappelijk gezien is het Gerendal een bijzonder fraai asymmetrisch stiltedal. Je kan je deze morgen dan ook verwachten aan een mooie natuur en landschaps-waarnemingen! Als het mooi weer is picknicken we buiten. Bij slechte weersomstandigheden kunnen we in een lokaal cafeetje terecht. Na de middagpauze keren we op onze stappen terug richting Eben-Emael. Dit zuidelijke deel van de Sint Pietersberg zit vol kalk en is gericht naar het zuid-oosten: warm en droog dus en ideaal voor heel wat warmteminnende planten en insecten. Na een afdaling van een 100 m langs een oude breuklijn lopen we op oude opgespoten gebieden langs het Albertkanaal. Een bijzonder, door de mens gecreëerd, milieu. Je kan je hier aan heel wat orchideeën verwachten... en veel is zelfs een "understatement" zoals de Engelsen dat zo mooi kunnen zeggen. Vooral het Soldaatje, de Bosorchis en de Grote keverorchis komen hier in grote getale voor. We nuttigen onze 2de picknick met zicht op het Albertkanaal... een mooi afscheid.

Totale wandelafstand: 10 km op een volledige dag.

Afspraak: het is lang licht en we rijden op zaterdag om aan de verkeersdrukte te ontsnappen. Daardoor kunnen we de dag iets langer maken zodat we alles rustig kunnen bekijken. We vertrekken om 8 u. aan de Bist te Wilrijk en zijn daar terug tegen 20.30 u. We gaan zeker trachten de wagens goed te vullen (kosten-delend vervoer). Het zou fijn zijn als eventuele chauffeurs zich voorafgaandelijk kunnen melden op hugo.waeterschoot@scarlet.be. Het Gerendal is 120 km rijden maar erg vlot bereikbaar.

Meebrengen: wandelschoenen, 2 x picknick (en drinken)

Gids: Hugo Waeterschoot - hugo.waeterschoot@scarlet.be - 0477/33 23 30

Zaterdag
28. 5 - 14u.

Fort 7, Wilrijk
Erfgoedwandeling

Afspraak: Legerstraat 40

Einde: 16.30u.

Inschrijven verplicht

Zie aankondiging 2 april.

Afspraak: om 14 u. aan de ingang van Fort 7. Einde omstreeks 16.30u. Huisdieren zijn niet toegelaten.

Mee te nemen: stevig schoeisel, aangepaste kledij en een zaklamp.

Gidsen: historische gidsenploeg

Leiding: David Wouters - 0476/41 41 74

Zondag
29. 5 - 8u.

Verrassingstocht

Afspraak:
Bist, Wilrijk

Einde: omstreeks 17u.

Inschrijven verplicht

Tot voor kort was het de Ardea traditie om aan het einde van de zomer een verrassingstocht in te lassen. Deze keer doen we het anders en trekken we met het einde van de lente in zicht op verrassingstocht. Het concept blijft wel hetzelfde, pas enkele dagen of misschien zelfs de dag op voorhand wordt beslist waar we heen trekken en welk doel – lees welke soort(en) – we voor ogen zullen hebben. De actieradius proberen we wel te houden op min of meer maximum 1 uur rijden vanuit het vertrekpunt. De gids houdt alle online registraties van bijzondere waarnemingen nauwgezet in het oog om zo de kansen op één of enkele leuke waarnemingen voldoende hoog te houden. In deze tijd van het jaar, is het vooral uitkijken naar enkele late doortrekkers uit het zuiden of oosten (afhankelijk van de wind). En nee, ik noem nu nog geen mogelijke soorten, dat houden we voor de dag zelf als... verrassing!

Inschrijven: via ardea@hobokensepolder.be (met vermelding van welke activiteit, uw naam, aantal personen, gsm nummer en emailadres)

Afspraak: start om 8 u. op parking op de Bist, Wilrijk; einde rond 17 u. ter plaatse.
Kostendelend vervoer.

Meebrengen: verrekijker, telescoop, kledij volgens het weerbericht, picknick en drank.

Gids/leiding: Wim Roelant - roelantwim@gmail.com en 0477/34 07 21

Honden zijn niet toegelaten op onze excursies

Zaterdag
4. 6 - 14u.

Fort 7, Wilrijk
Pinksterwandeling

Afspraak: Legerstraat 40

Einde: 16.30u.

Omwille van het Pinksterweekend houden we de wandeling op ons fort dit keer uitzonderlijk op zaterdag met de hoop dat dit een leuk alternatief mag zijn voor de Zee, de Ardennen of de Sinksenfoor. Een speurtocht naar de eerste zomerbloemen en genieten van de vlinders, libellen en vogels staan vandaag op het menu.

Na de wandeling kan je, bij optimale weersomstandigheden, nog even nakaarten en een glaasje drinken op het terras van ons stamlokaal "de IJsvogel".

Afspraak: 14.00 uur, aan de ingang van Fort 7 Legerstraat 40 (schuin tegenover nr. 75) te 2610 Wilrijk Antwerpen. Let op het spandoek van Natuurpunt aan de ingang. Einde van de wandeling voorzien rond 16.30 u.

Kledij: stevig schoeisel of bij regenweer laarzen, eventueel regenkledij

Mee te brengen: je verrekijker, fototoestel en loepje.

Leiding: Lucy de Nave - 03/237 99 52 - 0485/71 73 48 (GSM enkel op de dag zelf bereikbaar)

Inge Lathouwers 0475/85 51 90

Nicole Boussemaere - 0494/71 59 32

Maandag
6. 6 - 9.30u.

Fietstocht
Weidevogels Boshoeke

Afspraak: Bist, Wilrijk

Einde: 17u. ter plaatse

Inschrijven verplicht

Het gaat niet zo goed met onze weidevogels en Boerenzwaluwen daarmee verklappen we natuurlijk geen geheim. Deze morgen trekken we er daarom fietsend op uit om de nog resterende Boerenzwaluwen en Kievitten in het oostelijk deel van onze afdeling te bekijken. Dat doen we rustig fietsend waarbij we vertrekken aan de kerk van Hove. We bekijken de velden en houden halt bij een boerderij. Doel is natuurlijk om na te gaan waar we restpopulaties kunnen beschermen. Spring op je fiets en geniet mee van een stukje platteland in de stad! Om het veilig te houden beperken we het aantal deelnemers tot 15. Vandaar dat we je willen vragen om je even aan te melden door een mailtje te sturen aan hugo.waeterschoot@scarlet.be.

Excursie van Natuurpunt Zuidrand samen met Ardea

Afspraak: Kerk van Hove om 9.30 u. Einde ca 12.30 u.

Meebrengen: fiets in goede staat en verrekijker

Leiding: Hugo Waeterschoot - hugo.waeterschoot@scarlet.be - 0477/33 23 30

Kievit © Niels Schild

Lepelaar © Eddie Schild

Zondag
12. 6 - 14u.

Fort 7, Wilrijk
Erfgoedwandeling

Afspraak: Legerstraat 40

Einde: 16.30u.

Inschrijven verplicht

Zie aankondiging 2 april.

Afspraak: om 14 u. aan de ingang van Fort 7. Einde omstreeks 16.30 u. Huisdieren zijn niet toegelaten.

Mee te nemen: stevig schoeisel, aangepaste kledij en een zaklamp.

Gidsen: historische gidsenploeg

Leiding: David Wouters - 0476/41 41 74

Zaterdag
18. 6 - 8u.

Viroinvallei

Afspraak: Bist, Wilrijk

Einde: 21.30u.

Inschrijven verplicht

Vandaag trekken we naar de Viroinvallei en bezoeken we een aantal vindplaatsen van typische kalkplanten. En natuurlijk staan de orchideeën vandaag hoog op het verlanglijstje. De streek herbergt een aantal fossiele koraalheuvelds die echte pareltjes zijn op het gebied van kalkflora, met Pyreneese ooievaarsbek, Wilde weit, verscheidene orchideeën (o.a. de mooie Hommelorchis) en vele, vele andere. Deze warmteminnende flora trekt natuurlijk ook veel insecten en in het bijzonder vlinders aan. We gaan dus de twee combineren en gaan op zoek naar de Grote weerschijnvlinder en de Grote parelmoer en wie weet een Koningspage. Het wordt dus een dag met van alles wat. De langste dagen van het jaar zijn aangebroken; dus tijd voor een lange maar rustige excursie. We keren daarom pas na de avondpicknick terug naar huis waardoor we lang kunnen genieten en ook het verkeer wat vermijden. Daarom gaat deze tocht uitzonderlijk op een zaterdag door. We wandelen in totaal ongeveer 9 km op een ganse dag.

Vertrek: we komen samen op de Bist te Wilrijk waar we om 8 u. stipt vertrekken (we parkeren de wagens wel een beetje verder want op een zaterdag mogen we die hier niet laten staan).

We zijn terug rond 21.30 u. en kostendelend vervoer wordt gestimuleerd.

Meebrengen: wandelschoenen, verrekijker, loep, picknick en drinken voor 's middags en 's avonds want we eten 2x buiten in de vrije natuur.

Gids: Hugo Waeterschoot - hugo.waeterschoot@scarlet.be - 0477/33 23 30

Zondag
19. 6 - 8.10u.

Fietstocht Durmevallei

Afspraak:
Veer Hoboken - Kruibeke

Einde: omstreeks 17u.

Inschrijven verplicht

Vogelliefhebbers denken bij de Durmevallei al snel aan het Molsbroek. Een geweldig natuurgebied in Lokeren beheerd door de vzw Durme. Maar de Durmevallei heeft meer te bieden. Stroomafwaarts wordt er in het kader van het Sigmapijn heel wat natuur ontwikkeld. Deze gebieden gaan we per fiets verkennen. Het Meulendijkbroek staat al enkele jaren onder water. Veel watervogels komen er broeden, in 2021 zelfs enkele Lepelaars. Onder water gezet was het Klein Broek (Tielrode) in 2021 ook een hotspot voor water- en moerasvogels. Dit najaar wordt het echt teruggegeven aan de getijden van de Durme. Om de voorbereidende werken te kunnen uitvoeren is het water nu afgelaten. Op de braakliggende percelen verwachten we in juni toch nog interessante waarnemingen. Hetzelfde geldt voor het Groot Broek in Elversele en de Bunt in Hamme. Beide gebieden liggen nu braak en worden de komende jaren ingericht als getijdengebied. Het Weijmeerbroek veranderde van een intensief landbouwgebied de voorbije jaren tot een natuurlijk graslandgebied. Hogere waterpeilen leidden in 2021 al snel tot een toename van broedende moerasvogels, waaronder Snor en Woudaap. Kortom, de Durmevallei ontwikkelt zich stilaan tot een waar vogelparadijs, hoog tijd om een kijkje te gaan nemen!

Opgelet: we fietsen 20-30 km (+32 km indien je start in Hoboken) en wandelen 2-3 km.

Inschrijven: via ardea@hobokensepolder.be (met vermelding van Durmevallei, uw naam, aantal personen, gsmnummer en emailadres)

Afspraak: om 8.10 u. aan veer Hoboken - Kruibeke (we fietsen 16 km heen en terug naar Tielrode o.m. door de Polders van Kruibeke) of om 9.30 u. aan kerk van Tielrode. We zijn terug rond 16u. in Tielrode of om 17 u. aan veer Hoboken.

Meebrengen: fiets in goede staat, plakgerief, fietsslot, verrekijker, lunchpakket, goeie benen of batterij.

Gids/leiding: Wim Mertens

Honden zijn niet toegelaten op onze excursies

Dinsdag
21. 6 - 19u.

Fort 7, Wilrijk
Zomerzonnwende

Afspraak: Legerstraat 40

Einde: ?

Inschrijven verplicht !

Traditioneel vieren we het zomersolstitium! We starten met een wandeling van 1,5 à 2 uur in het mooie natuurreserveaat waar rond deze tijd de zomerbloeiers stilaan opduiken. Daarna genieten we buiten naast ons lokaal 'De IJsvogel' van de langste dag van het jaar met lekkere drank en een massa hapjes. Mis deze jaarlijks weerkerende leuke activiteit niet!

Inschrijven vòòr 18 juni bij Lucy is noodzakelijk!

Afspraak: de wandeling vertrekt stipt om 19 u. aan de 'De IJsvogel', Fort 7, Legerstraat 40 te Wilrijk. Dit is schuin tegenover huisnummer 75.

Kosten: (ter plaatse aan de leiding te betalen) 12 Euro voor hapje tapje .

Leiding: Lucy de Nave - 03/237 99 52 - 0485/71 73 48 (GSM enkel op de dag zelf bereikbaar)

Zaterdag
25. 6 - 14u.

Fort 7, Wilrijk
Erfgoedwandeling

Afspraak: Legerstraat 40

Einde: 16.30u.

Inschrijven verplicht

Zie aankondiging 2 april.

Afspraak: om 14 u. aan de ingang van Fort 7. Einde omstreeks 16.30 u. Huisdieren zijn niet toegelaten.

Mee te nemen: stevig schoeisel, aangepaste kledij en een zaklamp.

Gidsen: historische gidsenploeg

Leiding: David Wouters - 0476/41 41 74

Schoenen met naam www.torfs.be

Schoenen TORFS heeft 1 baanwinkel in onze afdeling te Edegem op de Mechelsesteenweg (nr. 186). Als je de papieren draagtas aan de kassa weigert ten voordele van het milieu, dan stopt schoenen TORFS onmiddellijk 0,15 euro in een nestkast ter plaatse ten voordele van de natuur. De winkel van Edegem steunt hiermede het reservatenfonds.

Bovendien krijg je als lid van Natuurpunt steeds 10 % onmiddellijke korting aan de kassa bij de aankoop van een paar nieuwe schoenen. De enige voorwaarde is je lidkaart laten zien en een paar oude schoenen meebrengen. Ook de opbrengst van de oude schoenen gaat naar een goed doel, een aantal ontwikkelingsprojecten in Afrika.

Zondag
26. 6 - 14u.

Fort 7, Wilrijk
Zomerwandeling

Afspraak: Legerstraat 40

Einde: 16.30u.

Op dinsdag vierden we de zomerzonneploeg en vandaag houden we de eerste zomerwandeling van het jaar op ons fort. Duim alvast voor een warme zomerzon want dat geeft net dat extra tikkeltje meer glans aan de kleuren van de aanwezige zomerbloeiërs, meer kans op waarnemen van vlinders en libellen en geeft onszelf positieve energie en vitamine D. Na de wandeling kan je, bij optimale weersomstandigheden, nog even nakaarten en genieten van een drankje op het terras van ons stamlokaal "de IJsvogel".

Inschrijving noodzakelijk via de website van Natuurpunt

Afspraak: 14.00 uur, aan de ingang van Fort 7 Legerstraat 40 (schuin tegenover nr. 75) te 2610 Wilrijk Antwerpen. Let op het spandoek van Natuurpunt aan de ingang. Einde van de wandeling voorzien rond 16.30 u.

Kledij: stevig schoeisel of bij regenweer laarzen, eventueel regenkledij

Mee te brengen: je verrekijker, fototoestel en loepje.

Leiding: Lucy de Nave - 03/237 99 52 - 0485/71 73 48 (GSM enkel op de dag zelf bereikbaar)
Inge Lathouwers 0475/85 51 90
Nicole Boussemaere - 0494/71 59 32

Zaterdag
2. 7 - 18.45u.

Gierzwaluwen te Essen

Afspraak:
Bist, Wilrijk

Einde: omstreeks 22u.

Inschrijven verplicht

Vandaag doen we een avondexcursie en bekijken we de verschillende nestkasten voor Gierzwaluwen. Een gekend en zeer ervaren medewerker van "Gierzwaluw Swift Apus Essen" (zie facebook), Wim De Bock, zal ons in zijn thuisstad Essen rondleiden en ons verschillende locaties en nestkasten laten zien. Na deze wandeling (circa 1 u.) in Essen nemen we plaats aan een aantal nestkasten waar de vogels naar hun jongen terug komen na een dagje insecten vangen. Daar zal Wim uitleg geven over de Gierzwaluw en wat deze moet doen om zijn jongen eten te kunnen geven. We spreken af onder de brug van de Boomsesteenweg 335 ter hoogte van 't Spant om dan met kostendelend vervoer (0.07euro/km) naar Essen te rijden. Of om 19.30 u. te Essen op de parking aan de kerk van O.L.Vrouw Geboorte Essen-Centrum (Nieuwstraat te Essen).

Inschrijven: via ardea@hobokensepolder.be met vermelding van Gierzwaluwen Essen, uw naam, aantal personen, gsmnummer en emailadres en of u rechtstreeks rijdt.

Afspraak: 18.45 u. aan 't Spant in Wilrijk (2610) aan de Boomsesteenweg 335.

Meebrengen: verrekijker, fototoestel, telescoop (indien de gelukkige bezitter), warme kledij voor als de zon onder gaat.

Gids: Wim de Bock

Leiding: Eddie Schild - ardea@hobokensepolder.be

Honden zijn niet toegelaten op onze excursies

Zondag
3. 7 - 13.30u.

Bonte Hannek,
natuurwandeling in Schoten

Afspraak: Bist, Wilrijk

Einde: 17u. ter plaatse

Inschrijven verplicht

Bonte Hannek, nog nooit van gehoord? Dat is normaal want de naam is nieuw en het gebied ligt al decenia lang afgeschermd van de buitenwereld. Nu is het eigendom van de gemeente Schoten en Natuurpunt heeft er een dikke vinger in de pap. Onze compagnon van bij Colybia, Fonne Bruggemans, heeft de sleutel en zal ons begeleiden. We kijken naar vogels, planten en nog veel meer in dit parkachtig landschap.

We eindigen met een lus door het Peerdsbos (Brasschaat) dat aansluit aan de Bonte Hannek.

Afspraak: voorverzamen om 13.30 u. op de parking van de Bist in Wilrijk. Samenkomst aan Sport Vlaanderen (ex-BLOSO) ten einde van de Listsevoetweg. Dat is de eerste eikendreef rechts van de Bredabaan als je van de Kleine Bareel komt en naar Brasschaat rijdt.

Zie link <https://goo.gl/maps/kxbeqoh7zmKpX51M8>

Einde rond 17 u. ter plaatse.

Mee te brengen: loep, verrekijker, fototoestel, wandelschoenen.

Gids: Fonne Bruggemans en Walter Van Spaendonk

Leiding: Walter Van Spaendonk, gsm 0479/98 57 77 - walter.van.spaendonk@skynet.be

Zondag
10. 7 - 14u.

Fort 7, Wilrijk
Erfgoedwandeling

Afspraak: Legerstraat 40

Einde: 16.30u.

Inschrijven verplicht

Zie aankondiging 2 april.

Afspraak: om 14 u. aan de ingang van Fort 7. Einde omstreeks 16.30 u. Huisdieren zijn niet toegelaten.

Mee te nemen: stevig schoeisel, aangepaste kledij en een zaklamp.

Gidsen: historische gidsenploeg

Leiding: David Wouters - 0476/41 41 74

Zondag
17. 7 - 14u.

Fort 7, Wilrijk
Zomerwandeling 2

Afspraak: Legerstraat 40

Einde: 16.30u.

Vandaag staat de tweede zomerwandeling op ons fort op het menu. Kon je er de eerste keer niet bij zijn? Geen paniek, ook vandaag zullen we mooie waarnemingen kunnen doen van vogels, insecten en planten. In de zomermaanden is onze "tuin" namelijk het allermooist.

Na de wandeling kan je, bij optimale weersomstandigheden, nog even bijpraten en genieten van een drankje op het terras van ons stamlokaal "de IJsvogel".

Afspraak: 14.00 uur, aan de ingang van Fort 7 Legerstraat 40 (schuin tegenover nr. 75) te 2610 Wilrijk Antwerpen. Let op het spandoek van Natuurpunt aan de ingang. Einde van de wandeling voorzien rond 16.30 u.

Kledij: stevig schoeisel of bij regenweer laarzen, eventueel regenkledij

Mee te brengen: je verrekijker, fotoestel en loepje.

Leiding: Inge Lathouwers 0475/85 51 90

Nicole Boussemaere - 0494/71 59 32

Zaterdag
23. 7 - 14u.

Fort 7, Wilrijk
Erfgoedwandeling

Afspraak: Legerstraat 40

Einde: 16.30u.

Inschrijven verplicht

Zie aankondiging 2 april.

Afspraak: om 14 u. aan de ingang van Fort 7. Einde omstreeks 16.30 u. Huisdieren zijn niet toegelaten.

Mee te nemen: stevig schoeisel, aangepaste kledij en een zaklamp.

Gidsen: historische gidsenploeg

Leiding: David Wouters - 0476/41 41 74

Zondag
24. 7 - 14u.

Bezoek VOC Malderen

Afspraak:
Zwaluwstraat 42 - 44, Malderen

Einde: 16u.

Vandaag gaan we eens een kijkje nemen in een ziekenhuis voor wilde dieren. Inderdaad: het VOC (voluit: Vlaams Opvang Centrum voor vogels en wilde dieren) van Malderen kan je gerust een ziekenhuis noemen. In de 'intensive care' worden zieke egeltjes, gewonde duiven, aangereden vossen, en dergelijke meer, opgevangen en verzorgd. Wil je weten wat ze precies hebben meegemaakt, hoe ze worden verzorgd, en hoe het verder afloopt met deze prachtige dieren? Dan kan je vandaag een rondgang krijgen door het domein. Na afloop is het mogelijk iets fris (of iets warm?) te verbruiken in het kantineke.

Meebrengen: Niets bijzonders vereist, tenzij paraplu of regenkledij indien nodig.

Afspraak: Zwaluwstraat 42, Malderen (Londerzeel)

Leiding/gids: Chris De Ranter - 0498/30 05 24 - chris.deranter@gmail.com

Het Uilenbos blijft verbazen: meer dan 25 deelnemers op onze open natuurwerkdag

Zaterdag 16 januari, de eerste wat zonnige maar koude dag na een aantal kletsnatte weken, stond naar jaarlijkse gewoonte de gezamenlijke natuurwerkdag van de Minaraad van Hove en Natuurpunt Zuidrand op de agenda. Wie zou het wagen....? Wel ... velen, want over de dag gespreid waren we met wel 25 deelnemers. En zwoegen werd het. Bomen of beter eindeloze takken sleuren, reusachtige takkenrillen maken, bramen maaien, een aantal grachten uitdiepen. Gezond zweeten en modderploeteren. Ieder jaar een memorabele gebeurtenis. Daar bouwen we ook in de toekomst op verder.

Het Uilenbos team

In memoriam

Op 20 December 2021 moesten we afscheid nemen van Marja (Maria) Derkinderen), één van onze gewaardeerde medewerkers.

Onderstaande tekst werd voorgelezen op haar afscheidsplechtigheid

Marja, rechts op beide foto's

Tekst voor Marja. 28.12.2021

Marja, In naam van jouw natuurvrienden van Fort 7 mag ik een woordje zeggen. Afscheid nemen is altijd onwezenlijk, ook al weet je dat dit bij het leven hoort.

Je laat vele mooie, schalkse, warme en vooral kleurrijke herinneringen na.

Als je aanwezig was konden we niet naast jou kijken. Je wist met je sterke persoonlijkheid en uitbundigheid een plaats in het gezelschap te nemen. Spontaan nam je ons mee.

Je had jouw eigen uitgesproken mening en deelde deze ook met ons onverbloemd.

Als er een feestje was, was jij altijd van de partij en liefst haalde je steevast iets uit jouw verkleedkoffer. En sommigen onder ons gingen graag mee in jouw gedrevenheid.

Met een wijntje of een jenevertje in de hand zegde je nadrukkelijk: ik citeer: "Godzijdank we zitten weer aan den drank."

Het was niet enkel feesten dat we deden in het Fort, het Fort dat jou zo nauw aan het hart lag, maar ook werken, "hard" werken, ja zelfs zwoegen.

Elke donderdag en zaterdag was je er om de handen uit de mouwen te steken, te sjouwen met kruiwagens, te vechten met de rijven en dit alles met jouw typische "schwung".

Je hield ook van ordenen, alles in doosjes met de naam erop. Hier zullen wij nog jaren mogen van genieten in de IJsvogel.

(Marja) Je stond ook altijd klaar om te helpen waar nodig en we konden er op rekenen. Want voor jou was een woord een woord.

Om te eindigen wil ik nog benadrukken hoe intens je genoot van de natuur in al haar facetten. Hoe groot of klein het ook was, IJsvogel, Vos, salamanders, en zoveel meer, ... Jouw enthousiasme kende geen grenzen.

Marja, het ga je goed. Wij zullen jou missen.

Anita, Lucy, Tuur

Wat viel er te beleven eind 2021 en begin 2022 ? Welnu, wat vogels betreft was de Grote gele kwikstaart op 16/12/21. te zien aan de rand van het vestingwater plus 2 mannetjes en 1 wijfje Slobeend. Niet minder dan 7 Aalscholvers zaten op hun favoriete boom op 21/1/22 en ook de IJsvogel liet zich die dag zien en enkele dagen later was de IJsvogel er weer. Vraag is of dit hetzelfde exemplaar betrof. De Houtsnip is een zeldzame maar jaarlijkse doortrekker en pleisteraar op het reservaat en op 23/1/22 was er een kris, kras wegvliegend exemplaar. Details van de vogel kunt ge nauwelijks zien, zo vlug is hij/zij ! Opmerkelijk was een groep van 44 Vinken die op elzenstruiken samentroepen ! Een mooie exoot is ongetwijfeld het Casarca wijfje dat op 3/2/22 even te bewonderen was en even verder zwom ook één Grauwe gans. Niet zo speciaal zult ge opwerpen maar voor fort 7 was het toch de eerste waarneming voor zover ik me kan herinneren. Ook niet gewoon was één wijfje Grote zaagbek op 17/2/22 en een mannetje Sperwer verraste de beheerploeg tijdens de koffiepauze na het werk...mooi meegenomen !

Dé gebeurtenissen van deze besproken periode zijn ongetwijfeld de zware stormen die over het land trokken, namelijk deze van 31/12/21, en deze van 18/2/22 met windkracht 5 – 6 Beaufort. En ze hebben duidelijke sporen nagelaten op het domein. Heel wat grote, oudere bomen gingen tegen de grond of braken af en namen soms andere bomen in hun val mee. Het was hier en daar een echte ravage. De medewerkers die met de kettingzaag overweg kunnen hadden hun handen vol. Rond dezelfde periode werd ook veel hakhoutbeheer uitgevoerd op het dak van het reduit en de contre-escarpe. De “droge gracht” of het gedeelte daartussen in lag dan ook op bepaalde momenten vol stammen en takken. De beheerploeg weet echter van aanpakken !

Half februari en zelfs vroeger zie je toch dat de natuur ontwaakt. Hazelaar bloeit, Vlier begint te botten en het Daslook priemt reeds boven de grond. De cyclus van groei en bloei trekt zich op gang.

DE WINKEL VERREKIJKERS TELESCOPEN NACHTKIJKERS STATIEVEN MICROSCOPEN DIVERSEN CONTACT

✓ 40 JAAR EXPERTISE ✓ OFFICIËLE PARTNER NATUURPUNT ✓ RUIM ASSORTIMENT ✓ 30 JAAR GARANTIE

**ONTDEK DE NATUUR
ZOALS ZE ECHT IS**

SIGHTS OF NATURE
Vlamingveld 89
8490 Jabbeke, Belgium
T: +32 (0)50 31 50 01
T: +32 (0)50 31 68 47
son@deputter.com

Beste vogelliefhebbers,

Ondertussen zitten we in de broedperiode wat gelijk staat aan een heel leuke tijd om vogels te spotten en dus heel wat te beleven met vogelwerkgroep Ardea. Hou alvast de agenda in de gaten via Facebook, website of blog voor onze bekende excursies. Zoals beloofd is er vernieuwing in de gebieden die we bezoeken, maar ook de vertrouwde komen aan bod.

Even een terugblik: Eind februari na de stormen werd er alert gereageerd door een vrijwilligster van het beheer van Fort 7. Zij zag een jonge Blauwe reiger met een lamme vleugel en sloeg alarm. Vrijwilligers van Ardea die tevens in het beheerteam zitten moesten met een bootje het water op om de Reiger te kunnen vangen. Kort nadien werd deze bij het vogelopvangcentrum Kapellen binnengebracht. Hopelijk herstelt de Reiger goed. De interventie werd gefilmd en kan je bekijken op de facebookpagina van Ardea. Een weetje: opletten als je een gewonde Reiger wil vangen, ter verdediging zal deze met zijn bek naar je ogen steken, dus laat dit over aan ervaren mensen of grijp meteen de bek vast!

Verder hopen we dat de Boerenwaluw toch terecht kan op de boerderij te Edegem. Door een faillissement dreigen de vogels een andere broedplaats te moeten gaan zoeken, deze broedplaatsen slinken met het jaar. De nodige instanties werden verwittigd.

ARDEA info ook te raadplegen via www.hobokensepolder.be/vwg-ardea, via www.zuidrand.be, Facebook of onze Blog. De vogelverslagen zijn te raadplegen via <https://www.hobokensepolder.be/vwg-ardea/vogelwaarnemingen.html>

Voor de Oeverwaluw zal er dan weer beter nieuws zijn, maar meer hierover in een volgende editie.

Met trots mogen wij een infobord voorstellen aan de trektelepost (zie hieronder).

Ondertussen zijn de eerste excursies van Vogelwerkgroep Ardea achter de rug, en ze waren een succes, veel nieuwe gezichten maar ook vertrouwde. Van veel personen kregen we positieve reacties.

Ardea heeft ook de protestactie ondersteund van Natuurpunt Hobokense polder aan de kaaien tegen de geplande hoogbouw aan de Hobokense polder, de trek van de vogels zal hierdoor negatief beïnvloed worden. Ook de natuur zal hieronder erg te lijden hebben. Verstoring alom !!!

Onze website kreeg een update, al moet er hier en daar nog wat aangevuld worden.

Graag geef ik nog even mee, dat als je met vragen zit je steeds bij ons terecht kan op dit mailadres: ardea@hobokensepolder.be

Ik wens jullie allen veel plezier bij het deelnemen aan één van onze activiteiten.

Voor Vogelwerkgroep Ardea
Eddie Schild

Vogeltrektelpost heeft infopaneel

Walter de Weger

Er zijn niet zoveel mensen die weten dat op de Scheldedijk in Hoboken-polder een Vogeltrektelpost is. Het zijn namelijk maar 2 banken waar de vogelaars van vogelwerkgroep ARDEA het fenomeen van de vogeltrek in kaart proberen te brengen.

Soms zijn er passanten die vragen naar wat wij met onze verrekijkers en telescopen aan het zoeken zijn. We leggen hen dan uit dat we trekvogels aan het tellen zijn. Ze zijn meestal verbaasd over het fenomeen dat er tijdens hun wandeling honderden vogels van allerlei slag boven hun hoofden overvliegen. Dit is in het voorjaar om naar hun broedgebieden terug te keren en in het najaar naar warmere oorden in het zuiden te trekken. Het is natuurlijk onmogelijk om deze mensen volledig te informeren over de resultaten.

Maar de samenwerking tussen ARDEA en Natuurpunt Hobokense polder heeft uiteindelijk geresulteerd in het opmaken van een informatiebord over de trektelepost.

Maandag 24 januari was het zover, het paneel werd aan de Scheldedijk geplaatst door enkele goudklompjes van de Hobokense polder in samenspraak met ARDEA. Op het informatiebord kan je al veel informatie vinden en wie zich meer wil verdiepen in de vogeltrek kan via een QR-code een link met de websites van Natuurpunt Hobokense polder en Ardea bekomen.

We willen hiermee ook onze uitzonderlijke dank betuigen aan de plaatsers en alle medewerkers die geholpen hebben aan het bord om tot het mooie eindresultaat te komen.

22/01 Winteravond – uilen

Spreeker: Erik Vervoort

Leiding: Tuur Wuyts

Aantal deelnemers: 23

Verslag: André De Mul

Na bijna twee jaar afwezigheid, geleidelijk terug naar de normaliteit met een vertrouwde activiteit: de winteravond.

Een beperkte groep gemaskerde, maar niet-temin bekende gezichten, keken er blijkbaar ook naar uit. Het thema speelde wellicht ook een rol want uilen hebben iets mysterieus. Vanavond wordt het uilenmysterie onthuld door Erik Vervoort.

Wereldwijd zijn er 172 soorten uilen. Het zijn geen roofvogels in de strikte zin van het woord, maar ze jagen toch op kleine zoogdieren zoals muizen, mollen, lemmingen, kleine vogels, en de grote uilen vallen zelfs kleine reeën aan. Daarvoor hebben ze hun specifieke anatomie die hen kenmerkt als uil.

Hun ogen zijn aangepast naargelang ze nachtactief zijn (donkere iris) of dagactief zijn (geel tot oranje iris). Ze hebben vooraan een platte kop en hebben daardoor een breed gezichtsveld. Als dat nog niet genoeg is kunnen ze hun kop ook nog achterstevoren draaien. Ze hebben ook een parabolische sluijer, waarbinnen de gehooringangen verborgen zitten. Die komt hen van pas, vooral 's nachts, om op het gehoor te vliegen en de omgevingsgeluiden op te vangen. Anderzijds helpen hun zachte dons- en de haarveertjes op de vleugels om zelf geluidloos door te lucht te zweven. Hun veren stellen hun ook in staat zich te camoufleren en zo hun prooi te verrassen en te verschalken.

Erik vertelt dit allemaal helder en illustreert mooi met beeld- en filmmateriaal.

Na de pauze passeren de meest bekende uilen van bij ons de revue: Ransuil, Bosuil, Kerkuil, Dwerg(oor)uil, Steenuil, Velduil, maar ook minder voorkomende als de Oehoe, en zelfs buitenlandse soorten als Laplanduil, Sperweruil en Sneeuwuil, allen met hun specifieke kenmerken en hun leefgebied. Erik heeft opgezette exemplaren van Ransuil, Dwergooruil en Sperweruil meegebracht. Zij maken de rondgang door de zaal, zodat iedereen ze ook eens van dichtbij kan zien en strelen. Bedankt Erik, het was een aangename en leerrijke avond. We hebben heel wat uilenwijsheid opgestoken, en gaan naar huis, zelf een uiltje knappen.

29/01 - Mossentocht Kesselse Heide

Aantal deelnemers: 30

Leiding: Leo Van Herbruggen

Walter Van Spaendonck

Verslag: Wim Jouret

Winter... , niet onmiddellijk mijn favoriete seizoen. Vroeger placht er nog wel eens onder een ijzige winterzon een dik pak sneeuw te liggen wat het kind in mij steevast wakker maakte. De laatste decennia voornamelijk grijs en nat en somber en 's avonds veel te vroeg donker. In de natuur ook weinig te

beleven, nu behalve misschien de vogels in de tuin – toch een twintigtal soorten gezien de voorbije weken – die zich aan de vetbollen, pinda's en zonnebloempitten zitten vol te vreten. Spectaculair soms wel, met als hoogtepunt het bezoek van twee Grote bonte spechten die in het gezelschap van een Halsbandparkiet, een zwerm Spreeuwen, Vinken, Kool- en Pimpelmezen als een kleurige bende circusacrobaten aan de voederkorven hingen. Maar na enkele weken heeft een mens het van achter glas naar buiten turen ook wel weer gehad.

De hoogste tijd dus om er nog eens op uit te trekken. Uit de spontaan aangroeiende stapels kranten, tijdschriften, reclaimedrukwerk en ongeopende post de laatste Rantgroen gevist en, even kijken... Aha, een mossentocht op de Kesselse Heide. Ken ik weinig of niks van, dus interessant. Snel ingeschreven via de website van Natuurpunt en hopsakee! Wandelschoenen aan; loep, wat eten en drinken in een rugzak gegooid en de fiets op naar de Bist. Ondanks het voor eind januari vrij zachte en gelukkig droge weer had ik geen zin in een fietstocht heen-en-weer naar Kessel. Dus samen met Lucy en Els – twee vaste waarden van onze maandagse plantenwerkgroep – kostendelend op weg naar de Kempen. In ruil voor een beloofd glas wijn geraakt men door het hele land.

Het Provinciaal Groendomein Kesselse Heide is een 43 ha groot Kempens landschap, ontstaan tijdens de laatste ijstijd. Over de Kempen werd toen door noordenwinden een dikke laag zand (löss) afgezet. Plaatselijk leverde dat grillige duinen, waarvan je in dit groendomein restanten terugvindt. Er ontstonden gemengde eiken-berkenbossen die door intensieve veeteelt onder de Franken stilaan verdwenen. Op de voedselarme gronden ontstond een heidevegetatie die in de Middeleeuwen door menselijk gebruik (begrazing door vee, weghalen van strooisel en brandstof) in stand werd gehouden. Op het einde van de 18de eeuw werden onder de voogdij van Maria-Theresia van Oostenrijk veel heidegronden herbeboest met pijnbomen die tijdens de twee wereldoorlogen weer grotendeels gekapt werden voor gebruik in de mijnbouw en als brandhout. Het resultaat is de mix van struikheide, eiken-berkenbos, zandige vlakten met hier en daar een groepje Grove den of een vennetje zoals we die vandaag zullen tegenkomen.

Vertrekpunt van de wandeling is de parking langs de Lindekensbaan waar door de grote opkomst geen plaats meer is voor de wagen. Dan maar even verderop langs de rijweg geparkeerd. Gelukkig zijn de gidsen met hun tweeën waardoor de groep van zo'n 30-tal mensen kan opgesplitst worden in toch iets meer werkbare groepen. Op zoek naar mossen dus met de ons gekende gids Walter. Bij de eerste boom die we tegenkomen vlak naast de parking hebben we al prijs. Een kale Zomereik die toch verrassend groen ziet als komt ie zo uit een sprookjesfilm gestapt:

takken en stam bedekt met dotten Gewone haarmuts (een bladmos en zeer algemene epifyt), een krans Gaaf kantmos (een levermos) en trosjes Fijn laddermos naast de talloze achteloos geschilderde kleders korstmoss (o.a. Vals dooiermos, Gewoon schildmos).

We zijn nog niet echt vertrokken en 't wordt al moeilijk. Even wat uitleg dus.

Mossen worden beschouwd als de meest primitieve landplanten. Binnen de mossen bestaan er 2 grote groepen: de bladmossen en de levermossen (er is ook nog een 3de kleine groep van de hauwmossen maar die zullen we vandaag niet zien). De bladmossen lijken het meest op kruidige planten met een stengel, zijtakjes, blaadjes, bladnerven. De levermossen zien er eerder uit als een onbestemde hoop vergroeide massa (de thallus) en lijken eerder op een in elkaar gesmolten vetplant. Mossen zijn meestal groen en groeien zowat overal: op zand, klei, steen, kalk, beton, dood hout, zelfs in het water. En ook op levende planten of plantendelen (hout, schors,...): de zogenaamde epifyten. Vermits mossen geen echte wortels hebben waarmee ze voedingsstoffen halen uit het substraat waarop ze groeien (ze hechten zich enkel vast met hun haarachtige rizoïden) berokkenen ze hieraan dan ook geen enkele schade.

En die korstmossen dan, waar moeten we die plaatsen? Korstmossen (of lichenen) zijn ondanks de Nederlandse naam helemaal geen mossen maar een symbiose (samenleven) van een schimmel en een alg (groenwier) en/of blauwwier (wat dan weer een bacterie is). Dus helemaal geen mossen of zelfs geen planten. Beetje verwarrend dat ze zo vaak in een adem met de mossen worden genoemd. Al wat wijzer geworden steken we de Lindekensbaan over en trekken zuidoostwaarts het bos in richting Hoge Heide.

Op de stam van een jonge boom een toefje Vliermos met zijn stijf afstaande grijsgroene takjes. Dus waarschijnlijk een jonge Vlier hoewel niet helemaal zeker want dit mos durft ook op andere jonge bomen groeien.

Op de grond onder de bomen her en der matten eerder geelgroen Groot laddermos met zijn gezwollen, op Zeekraal lijkende takjes. Daartussen donkergroene ronde kussentjes miniatuur ananasplantjes met stervormig afstaande blaadjes... Het Fraai haarmos en dus geen Sterrenmos zoals vaak fout wordt verteld. Het Gewoon sterrenmos vinden we trouwens even verder op een half vergane stronk; gemakkelijk te herkennen aan de scherpe in paren bijeenstaande tanden op de bladrand. Op voorwaarde dat je een loep bij je hebt natuurlijk. Niet alle wandelaars waren zo fortuinlijk. Anderen liepen dan weer rond met een enorm vergrootglas in de hand als een echte Sherlock Holmes op sporenonderzoek. Een bij wijze zeer komisch beeld.

"Waarvoor dienen mossen eigenlijk?" vroeg iemand.

Er zullen zeker wel slakken zijn die er van eten, maar als voedsel voor andere dieren...?

Als nestmateriaal voor vogels in ieder geval wel. "Als spaarpot van het bos!", opperde iemand. Omwille van het water dat ze vasthouden. Klinkt niet onlogisch. Denk maar aan het Veenmos in de Hoge Venen; knijp dat uit en half België staat onder water.

En ze zijn ook groen, dus chlorofyl, dus fotosynthese, dus opname van CO2 en afgave van zuurstof in de lucht. En dat dus ook in de winter. Geen pasklare antwoorden... Geen slechte vraag dus. Een mens moet thuis toch ook nog wat stof tot nadenken hebben.

Tijd voor een tussendoortje: het betere nattevingerwerk van onze gids bij een warrig frisgroen kussentje Bossig gaffeltandmos op een vrij dood uitzijnde tak; de smalle lijnvormige blaadjes komen gemakkelijk los als je erover wrijft. Echt iemand met groene vingers onze Walter.

Op de grond grote tapijten Gesnaveld klauwtjesmos met daartussen felgroene, zachte mutsen Gewoon gaffeltandmos. Iets verderop het Heideklauwtjesmos dat er iets stoffiger en doffer uitziet dan zijn gesnaveld broertje/zusje. Naast en tussen al die verschillende dekens en kussens groen ontdekken we ook een andere opvallende verschijning: piepkleine, grijsbruine, gesteelde drinkbekertjes: het Kopjes-bekermos *Cladonia fimbriata*, opnieuw een licheen of korstmoss.

Even iets helemaal anders nu: Let's talk about sex! De voortplanting van de mossen.

Iets met sporen toch, zoals de varens, niet...? Niet helemaal. Voor zo een primitief plantje – de eerste landplanten zouden levermossen geweest zijn – zit het toch iets ingewikkelder in elkaar: mossen kunnen zich geslachtelijk voortplanten (via versmelting van eicel en zaadcel dus, de zgn. gameten) en vegetatief vermeerderen (uit een deel van de plant of zelfs een enkele cel groeit een nieuw geslachtsrijp organisme). Bij de geslachtelijke voortplanting zijn er bovendien 2 generaties: een gametofiet die ontstaat uit een spore

die eerst een voorkiem vormt die daarna uitgroeit tot de zogenaamde mosplant (met stengel, bladeren, mannelijke en/of vrouwelijke voortplantingsorganen,...) en een sporofiet die ontstaat uit een bevruchte eicel (de zygote of embryo) en die bestaat uit een voet (waarmee het vergroeid is en in feite parasiteert op de moederplant waaruit het ontstaan is), een steel en een sporenkapsel waarin nieuwe sporen worden gevormd. Uit die sporen kan dan weer een nieuwe gametofiet (mosplant) groeien. Toch wel straffe kost.

Ongeveer halfweg op onze wandeling komen we meer oostelijk terug aan de Lindekensbaan waar we langs de inrit van een tweede parking nog Gewoon purpersteeltje met daartussen groeiend Gewoon smaragdsteeltje vinden, twee algemene mossen die vaak op drogere open cultuurgrond te vinden zijn. We verlaten de bosrand langs de Hoge Heide en steken de baan terug over naar het noordelijk gelegen meer open zandige landschap van de Kesselse Heide. Hier nog talrijker grote plekken Heideklauwtjesmos met daartussen opvallend dichte matten zijdeachtig glanzend mos: het Grijs kronkelsteeltje met zijn in een glasachtig naaldje eindigende denngroene blaadjes. Om die reden ook soms Cactusmos genoemd. Het is een invasieve exoot die nu zeer algemeen is op open zandgrond in duinen en heide.

Tussen de bosjes Struikheide zetten we onder het toeziend oog van een biddende Torenvalk onze tocht verder in een noordoostelijke boog in de richting van ons vertrekpunt. Maar de Torenvalk is niet de enige met een scherp oog: Lucy ontdekt langs het wandelpad een zeer smakelijk uitzijnd exemplaar van de Spekzwoerdzwam.

Op de stam van een vrijstaande Zomereik langs de brug naar een eilandje vinden we nog een paarsbruin exemplaar van het Helmroestmos (ook weer een levermos – deed me denken aan een octopus met uitgespreide ar-

men) waarna Walter uit zijn brooddoos prompt nog 2 andere mooie levermossen tevoorschijn haalt: het Parapluitjesmos en het zeer fraaie Halvemaantjesmos met zijn op zwaluwnesten lijkende broedbekers.

In het water rond het eilandje werd nog even gekeken naar in of op het water levende mossen (bv. Kroosmos) maar zonder succes. Ook het in de buurt groeiende Breekblaadje, met zijn op Chinese soeplepels lijkende blaadjes, konden we niet direct terugvinden temidden al die matten Grijs kronkelsteeltje.

Het liep intussen tegen vijf uur aan en werd wat frisjes dus werd beslist om naar de parking terug te keren. Daar hebben we nog even kennis gemaakt met het Gewoon muisjesmos – soms lacherig een 'betonmos' genoemd – met zijn pluizig, zilverachtig uitzicht. Tenslotte nog een levermos dat leek op een slordige variatie van het Helmroestmos maar waarvan ik de naam (n.v.d.r. Gewoon schijfjesmos) bij thuiskomst vergeten was. Mijn harde schijf was toen waarschijnlijk al vol...

Toch wel veel bijgeleerd (in 't vervolg zeker mijn notitieboekje meenemen!). Ook echt genoten van de mooie en boeiende wandeling in een prachtig gebied. Zo eindigde wat een grijze winterdag dreigde te worden toch nog in vijftig tinten groen; een aangename verrassing. Bedankt Walter!

P.S.

Op de parking ontmoetten we ook de tweede groep die met hun gids Leo ook net hun tocht had afgerond. Zo konden we alle wandelaars een exemplaar van de Rantgroen aanbieden. Fijn om horen toen enkele onder hen spontaan zeer lovend waren over de kwaliteit en het grote aanbod aan wandelingen dat door Zuidrand Antwerpen zonder onderbreking werd en wordt georganiseerd.

Liefde in tijden van corona.

Een dikke pluim voor jullie afdeling en doe zo verder!

De Wielewaal

Indien U de kans krijgt in een oud vogelboek te grasduinen - doen !

Onlangs kreeg ik zo een boek cadeau van Fons Waeterschoot met de titel "VOGELS". Het is een uitgave van het Davidsfonds uit 1906 en geschreven door E.H. Iserbyt – landbouwingenieur. Het taalgebruik en de spelling komen vreemd en archaisch over evenals de houding tegenover vogels. Men deelde de vogels toen nog in als "nuttige" of "schadelijke". Zelfs de wetenschappelijke namen konden anders zijn. Voor de Wielewaal was dit toen *Oriolus bulbula* terwijl dit nu *Oriolus oriolus* is. Hierna vindt je de letterlijke overname van de tekst.

"Wielewaal, anders genaamd: weduwaal (sic.) goudvogel, goudmerel (Oriolus galbula, Lorient ou merle d'or) Goudgeel is 't hoofdkleur van zijne veeren, behalve dat de steert en de vleugels donker gebruid en met wit boordeken afgezet zijn. Wanneer die prachtige vogel, in snelle vlucht, voorbij trekt, zou men zeggen een groot stuk goud, dat door de lucht vliegt. Hij is een zomervogel, die medehelpt om bosch en tuin van ongroei te zuiveren. Wilt ge de doening van den goudvogel nagaan, er is meest kans hem te vinden waar eiken, beuken of berkeboomen in tropjes samen staan; van laag scharhout is hij kleine liefhebber van in de Meimaand, toen alles in blad en bloeme staat, hoort men zijn blijde zomerlied, dat, van den vroegen morgen tot den middag en bij het naderen van den avond, heinde en verre galmt en met ronde, volle stem wordt uitgegorgeld.

Somtijds zou men zeggen, dat het al vol goudvogels zit in 't bosch, want 't klinkt overal "gele wiewouw, gele wiewouw"; gewoonlijk nochtans is het een enkele vogel, die al dat lawaai maakt; hij is zoo wikkellachtig, vliegt zoo snel en rusteloos rond, dat men, bijna terzelfdertijd, zijn geroep op verschillende plekken hoort klinken. 't Zou al lof zijn, dat wij van den schoonen wielewaal uitbazuinen, ware hij niet zoo'n onverdragelijke twitszoeker met al wat vogel is en zoo'n onverzadelijke kersendief; hij is zoodanig op dit bekoorlijk fruit verzot, dat hij zoo schuw van aard nochtans, alles waagt, zelfs zijn leven, om er aan te geraken; toch smeeken wij; die vogel is toch zoo prachtig en de schoone vogels vliegen niet dik; verjaag hem, maar schiet hem niet neder.

Het nest van den goudvogel is een echt kunstwerk gevlochten uit fijne vezeltjes van berkenschors, met kleine blaadjes en vlokjes wol samengeveven en langs binnen donzig bekleed met pluimkens en zachte grasjes; het is stevig vastgemaakt en hangt met vijf, zes, witte of rooskleurige bruingspikkelde eitjes erin of even veel jonge wielewaaltjes, te wiegewagen in de sprieteling van een hooggroeiend boomtakje."

foto p.20: Blauwborst - © Erik Raes

Wielewaal © Yves Adams - Vilda

Kievit © Niels Schild

A photograph of a blue-throated bird, possibly a reiger, perched on a thin, light-colored branch. The bird has a greyish-brown head and back, a bright blue throat and breast, and a reddish-brown patch on its chest. It is facing left, looking slightly upwards. The background is a soft, out-of-focus green.

*Kalender * inschrijven noodzakelijk*

- * 2 april: Erfgoedwandeling Fort 7*
- 3 april: Voorjaarswandeling Uilenbos*
- 10 april: Lentewandeling Fort 7*
- *16 april: Polders Kruibeke*
- *16 april: telling broedparen Blauwe reiger*
- *17 april: Erfgoedwandeling Fort 7*
- *18 april: Lentewandeling Zoniënwood*
- *24 april: Viersels gebroekt: vogeltocht*
- *30 april: Erfgoedwandeling Fort 7*
- * 1 mei: bustocht - Lessevallei*
- * 8 mei: Lovenhoek*
- 8 mei: Niels Broek*
- *15 mei: Broek De Naeyer*
- *15 mei: Erfgoedwandeling Fort 7*
- 28 mei: Schin op Geul + Sint-Pietersberg*
- *28 mei: Erfgoedwandeling Fort 7*
- *29 mei: ARDEA verrassingstocht*
- 4 juni: Fort 7 Pinksterwandeling*
- * 6 juni: fietstocht weidevogels Boshoeck*
- *12 juni: Erfgoedwandeling Fort 7*
- *18 juni: Viroinvallei*
- *19 juni: ARDEA fietstocht Durmevallei*
- *21 juni: zomerzonnewende*
- *25 juni: Erfgoedwandeling Fort 7*
- 26 juni: Fort 7 - zomerwandeling 1*
- * 2 juli: ARDEA avondexcursie - Gierzwaluwen*
- 3 juli: natuurwandeling Bonte Hannek*
- *10 juli: Erfgoedwandeling Fort 7*
- 17 juli: Fort 7 - zomerwandeling 2*
- *23 juli: Erfgoedwandeling Fort 7*
- 24 juli: bezoek VOC Malderen*

Teksten voor het volgend nummer graag tegen 30 mei